

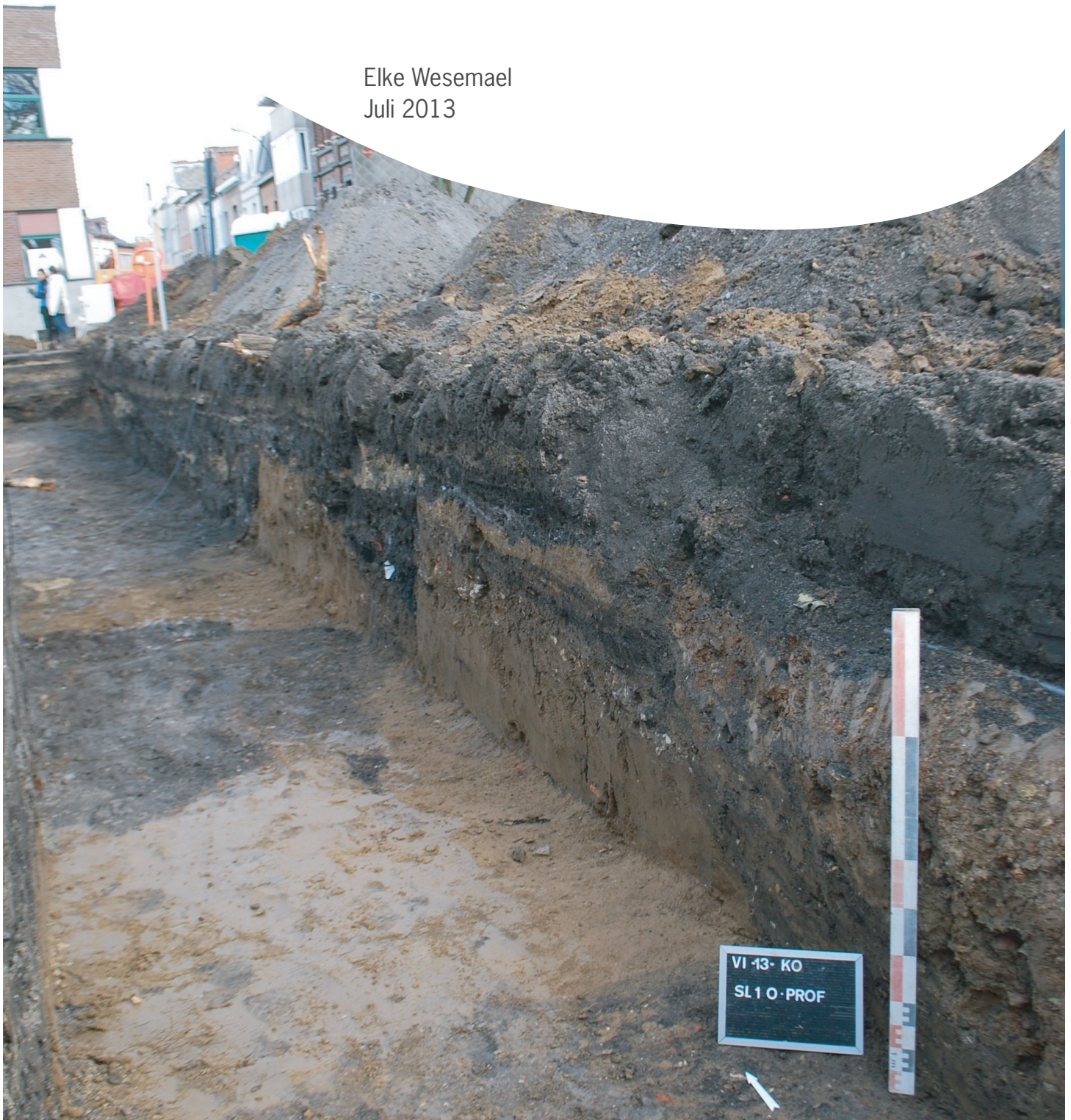
ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 185

Prospectie met ingreep in de bodem en archeologische opgraving aan de Koepoortstraat te Vilvoorde

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van L. Janssens NV

Elke Wesemael
Juli 2013

ARON-RAPPORT 185

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM EN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING AAN DE KOEPOORTSTRAAT TE VILVOORDE

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN L. JANSSENS NV

Elke Wesemael

Sint-Truiden
2013

Opgraving ☐	Prospectie ☒
Vergunningsnummer:	2013/079
Naam aanvrager:	Elke Wesemael
Naam site:	Vilvoorde - Koepoortstraat

Opgraving ☒	Prospectie ☐
Vergunningsnummer:	2013/180
Naam aanvrager:	Elke Wesemael
Naam site:	Vilvoorde - Koepoortstraat

Colofon

ARON rapport 185 – Prospectie met ingreep in de bodem en archeologische opgraving aan de Koepoortstraat te Vilvoorde. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van L. Janssens NV.

Opdrachtgever: L. Janssens NV

Projectleiding: Elke Wesemael

Uitvoering veldwerk: Elke Wesemael en Joris Steegmans

Auteurs: Elke Wesemael

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2013/12.651/16

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Diesterstraat 44, bus 201
3800 Sint-Truiden
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 011/72.37.95

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2013

Inhoudstafel

Inleiding	1
1. Bureaustudie.....	1
1.1 Methodiek.....	1
1.2 Onderzoeksresultaten	1
1.2.1 Algemene situering van het onderzoeksgebied.....	1
1.2.2 Algemene historische achtergrond.....	3
1.2.3 De wallen, grachten, muren en poorten van Vilvoorde.....	6
1.2.4 De Koepoort en de Koepoortstraat.....	7
1.2.5 Afbraak van de muren en poorten.....	8
2. Het archeologisch onderzoek: prospectie met ingreep in de bodem en archeologische opgraving.....	9
2.1 Doelstelling.....	9
2.2 Verloop.....	10
2.3 Methodiek.....	10
3. Onderzoeksresultaten.....	11
3.1 Bodemopbouw	11
3.2 Gaafheid van het terrein.....	12
3.3 De archeologische sporen en vondsten.....	12
4. Conclusie.....	15
4.1 Bureaustudie en prospectie met ingreep in de bodem.....	15
4.2 Archeologische opgraving.....	16

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Tijdstabel
- Bijlage 4: Sporenlijst
- Bijlage 5: Vondstenlijst
- Bijlage 6: Fotolijst
- Bijlage 7: Overzichtsplan A0 met sporen per groep
- Bijlage 8: Detailplannen sporen
- Bijlage 9: Dwarsprofiel terrein, profieltekeningen en transecten
- Bijlage 10: Coupes
- Bijlage 11: Vergunningen

Inleiding

Naar aanleiding van de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel, aanleg van de bovenbouw met betonstraatstenen en de heraanleg van een pleintje aan de Koepoortstraat te Vilvoorde werd door het *Agentschap Onroerend Erfgoed* een bureaustudie en archeologische prospectie met ingreep in de bodem geadviseerd. Op basis van het aantreffen van de mogelijke restanten van de Koepoort achtte het *Agentschap Onroerend Erfgoed* vervolgens een archeologische opgraving door middel van een archeologische begeleiding noodzakelijk.

Deze opdracht werd door *ARON bvba* in opdracht van *Aannemingsbedrijf L. Janssens NV* uitgevoerd.

Afb. 1: Kaart van België met aanduiding van het onderzoeksgebied (Bron: NGI 2011).

1. Bureaustudie

1.1 Methodiek

Aan de hand van een studie van bronnenmateriaal (publicaties, historische kaarten, archiefteksten, ...) wordt getracht zo veel mogelijk informatie te verzamelen over de geschiedenis, beschrijving, ligging en afbraak van de Brusselse poort (Koepoort) te Vilvoorde.

Om een zicht te bekomen op de reeds gekende archeologische waarnemingen binnen het plangebied en zijn directe omgeving werden in eerste instantie de *Centrale Archeologische Inventaris* en de *Inventaris Onroerend Erfgoed* geraadpleegd.

Vervolgens werd contact opgenomen met de *Heemkring Hertog Hendrik I* te Vilvoorde, en werd de Stedelijke Bibliotheek geraadpleegd. Hieruit werd een goed overzicht bekomen van de bestaande publicaties met betrekking op de Brusselse poort. Het gaat hierbij voornamelijk om slechts lokaal verdeelde literatuur, zoals het jaarboek van de *Heemkring Hertog Hendrik I* of bijdragen in het tijdschrift van het *Genootschap voor Geschied- en Oudheidkunde* te Vilvoorde.

Ook het Stadsarchief werd geraadpleegd, en de mogelijkheid dat er zich interessante documenten in het Rijksarchief te Leuven zouden bevinden werd onderzocht.

De historisch-topografische context van het plangebied werd ook cartografisch onderzocht. Hiervoor werden de topografische kaart en enkele recente luchtfoto's geraadpleegd. Tevens zijn verschillende historische kaarten zoals de *Ferrariskaart* (1770-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (1846), de *Popp* kaart, de kaarten van het *depot de la Guerre*, de kaart door *G. Couvreur* (1709-1716), de kaart door *Jacob van Deventer* (1561) en de kaart van de Abdij van Terkamen (18de eeuw) bestudeerd.

1.2 Onderzoekresultaten

1.2.1 Algemene situering van het onderzoeksgebied

De Koepoortstraat is ca. 450 m ten zuidoosten van de Grote Markt van Vilvoorde gelegen en situeert zich ten westen van het Hanssenspark. In deze omgeving bevond zich tot aan het eind van de 19de eeuw een toegangspoort van de Middeleeuwse stadsomwalling van Vilvoorde (*infra*). De Koepoortstraat wordt in het noorden begrensd door de Stationslei en door de Schaarbeeklei in het zuiden. (Afb. 2). Het te onderzoeken terrein beslaat een lengte van ca. 60 m en is kadastraal gekend onder Afdeling 2, sectie D, openbaar domein.

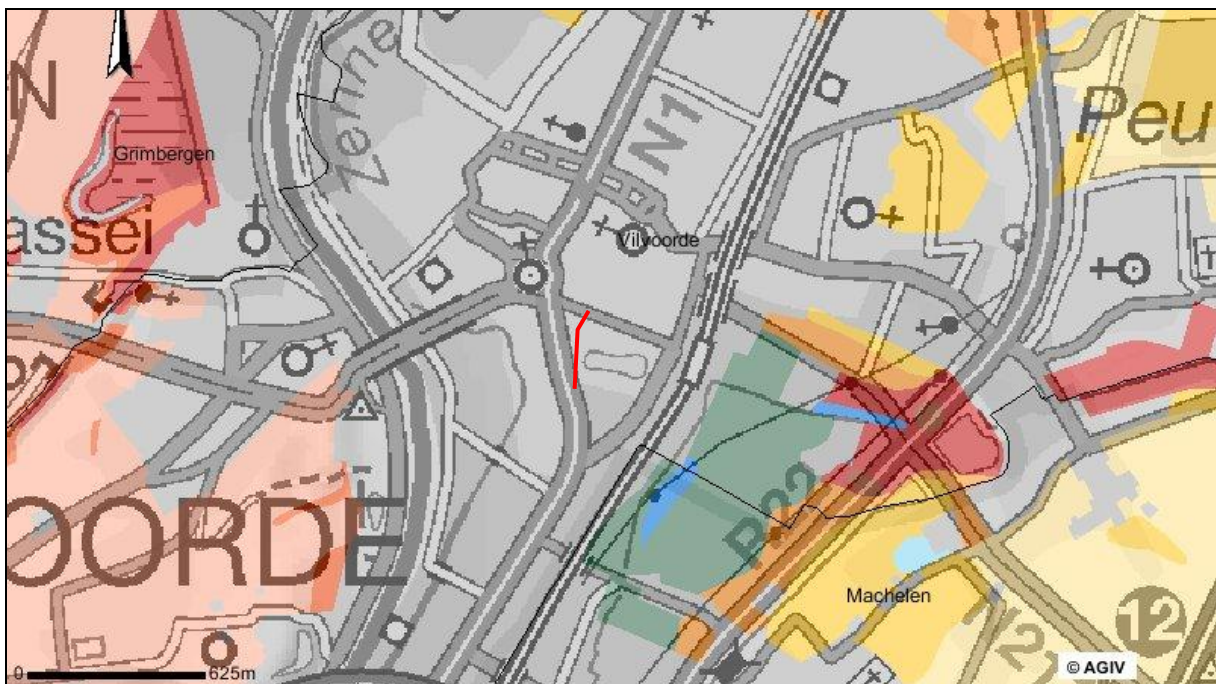
De gemeente Vilvoorde behoort tot een deel van de Groene Gordel omheen de hoofdstad die 'Brabantse Kouters' heet, en zich net ten noorden van Brussel situeert.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de vallei van de Woluwe. Deze zijrivier van de Zenne stroomt in het noorden van Vilvoorde en mondt uiteindelijk uit in de Zenne, die in het centrum van de stad gelegen is. De Zenne was zo vervuild dat er tussen 1933 en 1955 werken werden uitgevoerd in Vilvoorde en Halle om de rivier te overwelden. Tot op heden is de Zenne niet meer zichtbaar in het centrum. Het Zeekanaal Brussel-Schelde, dat Vilvoorde in het westen begrenst, wordt hier ook in de Zenne overgestort.

Op de bodemkaart (Afb. 3) wordt het gebied gekenmerkt door woongebied (*grijs, ON-bodem*). Vilvoorde zelf is gelegen op een overgangszone van zandleem en leem bodem.

Afb. 2: Kleurenorthofoto met aanduiding van het plangebied (rood). Schaal 1:17000 (Bron: AGIV).

Afb. 3: Topografische kaart met overlap van de bodemkaart en aanduiding van het plangebied (rood). Schaal 1:20.000 (bron: AGIV)

1.2.2 Algemene historische achtergrond¹

De ligging van de stad Vilvoorde aan de oever van de Zenne, doet op zich al vermoeden dat het om een vrij oude stichting gaat. Waarschijnlijk bestond er reeds een IJzertijd (Nervische) nederzetting, en later ook een Gallo-Romeinse, op de plaats waar de heirbaan van Asse naar Elewijt de rivier doorkruiste. Vast staat dat zich aan de overgang van de Zenne in de 8ste eeuw een klein agrarisch centrum ontwikkelde.

Officieel is er voor het eerst van Vilvoorde sprake in een document uit 779 dat verwijst naar de schenking van het domein "*Filfurdo*" door *Pepijn van Herstal* aan de abdij van Chèvremont. Het toponymisch woorden boek van *Maurits Gysseling* verklaart *Filfurdo* als afkomstig van het Germaanse '*doorwaadbare plaats in een beek*'.

Aan het einde van de 12de eeuw begon Vilvoorde zich te ontbolsteren tot een kleine stad. Vilvoorde was de inzet van een langdurige rivaliteit tussen de hertogen van Brabant en de heren van Grimbergen. Om zich te verzekeren van de steun van de bewoners in de conflicten met het machtige graafschap Vlaanderen, verleende de Brabantse hertog *Hendrik I* Vilvoorde in 1192 de stad een vrijheidskeure. Tijdens de 13de en 14de eeuw groeide Vilvoorde uit tot een belangrijk Brabants handelscentrum, vooral door het koppelen van de domaniale en feodale kernen via de Meer (de latere Leuvensestraat), de hoofdader voor het plaatselijke verkeer en de handel. In de eerste helft van de 13de eeuw werd de loop van de Woluwe (1208) omgelegd om de hertogelijke molens van water te voorzien en in 1357 werden er stadswallen opgericht met vijftientig wachttorens en vier poorten.

Het sluitstuk van het verdedigingssysteem, de plaatselijke burcht, werd gebouwd in 1375 onder de leiding van *Adam Gherijs*, tevens bouwmeester van de *Onze-Lieve-Vrouw-van-Goede-Hoopkerk*, waarvan de bouw werd aangevat in 1342.

De burcht werd slechts beperkt als residentieplaats gebruikt, en was in eerste instantie bedoeld om de machtige steden Brussel en Leuven onder controle te houden. Reeds in de Middeleeuwen werd de burcht echter ook gebruikt als staatsgevangenis. Deze functie werd door de eeuwen heen in stand gehouden. Na afbraak van de wallen en grachten werd iets ten zuiden van de locatie van de voormalige burcht een 18de eeuws garnizoensfort, arsenaal en tuchthuis gebouwd.

Handel en nijverheid werden aangemoedigd in de Middeleeuwse stad, zodat vooral de laken- en steennijverheid (zandsteengroeven in Houtem, Peutie, Melsbroek, Steenokkerzeel, Machelen, Diegem en Grimbergen) tot bloei kwamen en een hoogtepunt bereikten in de 14de eeuw. Gedurende deze eeuw werd te Vilvoorde kwaliteitslaken vervaardigd, dat het belangrijkste exportproduct werd van de stedelijke economie. In functie van de steennijverheid was Vilvoorde vooral belangrijk als binnenhaven op de Zenne, van waaruit de steen verder werd vervoerd.

In 1561 werd na slechts zes jaar van graafwerken het kanaal Brussel naar Willebroek (en via Antwerpen naar de Noordzee) ingehuldigd (Afb. 4). Dit kanaal, een van de oudste bevaarbare kanalen van Europa, zorgde voor een grote economische stimulans, en deed eveneens dienst als een buffer waarmee overstromingen van de Zenne te Brussel konden worden vermeden.

Op het plan van Vilvoorde met omgeving van circa 1550, getekend door *Jacob van Deventer* (Afb. 5) zien we een ovaalvormige, omwalde stad, gelegen in een bocht van de Zenne. In de omwalling bevinden zich vier poorten, ter hoogte van de voornaamste wegen: de Vlaamsepoort aan de huidige Vlaanderenstraat, de Mechelsepoort aan de Mechelsesteenweg, de Leuvensepoort aan de Leuvensestraat ter hoogte van de huidige Ferdinand Campionlei en de Brusselsepoort in de huidige Koepoortstraat. De Koepoortstraat was de oude weg naar Brussel; de huidige benaming is afkomstig van de voormalige Brusselsepoort, in de volksmond ook Koepoort genoemd, één van de vier middeleeuwse stadspoorten die zich bevond ter hoogte van de huidige ingang tot het Hanssenspark. Ook de gloednieuwe 'Brusselse Vaart' ten westen van de stad, met het sluis aan de 'drie fontein' en de Vlaamse Poort aan de stadskant, is goed te herkennen.

¹ <http://www.wulfila.be/tw/facsimile/?page=1015>; <http://www.heemkring-vilvoorde.be/>; <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/21868>; www.vilvoorde.be

Afb. 4: Schilderij door Andreas Martin, eerste helft van de 18de eeuw. In 1561 werd het kanaal naar Willebroek ingehuldigd. Ter hoogte van 'Drie Fonteinen' in Vilvoorde was het kanaal voorzien van een sluis met gebogen sluisdeuren, een technische innovatie die in het begin van de 16de eeuw in Italië werd ontwikkeld. Links op de voorgrond zien we de sluis, de 'schuit van Drie Fonteinen' die klaar ligt om naar Brussel terug te varen en de Sint-Michielsfontein. Aan de overzijde van het kanaal staat het huis van de sluiswachter met de bijbehorende tuin die zich lijkt uit te strekken tot aan de oevers van de zich langs het kanaal slingerende Zenne. Meer op de achtergrond kan men de loop van een tweede rivier, de Woluwe, vermoeden met enkele grote landhuizen langs de oevers. Dit zouden het kasteel van Belval, één van de oudste gebouwen van Machelen kunnen zijn (links) en de hoeve van Pitsenburg (rechts). Daartussen en helemaal in de verte zijn het dorp van Machelen en de Sint-Gertrudiskerk afgebeeld (Bron: Museum van de Stad van Brussel, <http://www.museedelavilledebruxelles.be>)

Afb. 5: Plan Vilvoorde door J. van Deventer, ca. 1550 (bron: KBIB)

Ten gevolge van de sterke concurrentie op de lakenmarkt werd de stad vanaf het einde van de veertiende en vooral tijdens de vijftiende eeuw getroffen door toenemend economisch verval. De genadeslag kwam in 1489 toen Vlaanderen en een groot deel van Brabant in opstand kwamen tegen *Maximiliaan van Oostenrijk*; Vilvoorde, dat zijn vorst trouw bleef en troepen leverde voor het machtsherstel, werd door Brusselse benden voor een groot deel verwoest. Het verval werd bijkomend bespoedigd door de godsdienstoorlogen in de zestiende en zeventiende eeuw. De economie kwam niet opnieuw op gang en Vilvoorde verviel voor lange tijd tot een verarmde plattelandsgemeente.

Vanaf 1725 zien we een lichte industriële heropleving, voornamelijk bevorderd door de toenemende havenactiviteit, maar ook de textielsector en de leerlooierijen leverden een belangrijke bijdrage. Toch bleef Vilvoorde tot het einde van het Ancien Regime haar hoofdzakelijk agrarisch karakter bewaren. Niettemin onderging het stadsbeeld fundamentele wijzigingen: in 1781 werd beslist de stadspoorten te ontmantelen, hoewel de uitvoering nog enige tijd op zich liet wachten, en pas in 1788 werd bekend gemaakt dat de poorten zouden vervangen worden door baren.

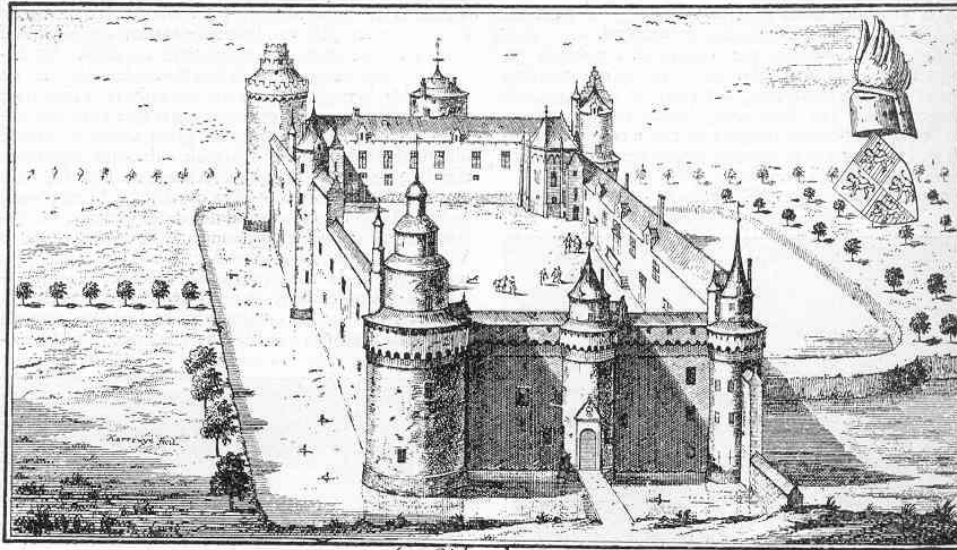
Op de Ferrariskaart van Vilvoorde uit 1777 zien we dat aan de zuidwest zijde van de stad, de burcht, de gracht en de wal niet meer ingetekend staan (Afb. 6). Het vervallen kasteel van 1375 werd met de grond gelijk gemaakt en een overgroot gedeelte van het afbraakmateriaal werd gerecupereerd voor de bouw van het fort/tuchthuis (1774). Het nieuw gebouwde fort, arsenaal en tuchthuis is duidelijk te herkennen tussen de wal, de Zenne en het kanaal, en draagt het bijschrift '*Maison Forte*'. De huidige Tuchthuisstraat loopt van de kerk in het centrum naar de ingang van het fort. Ook de Koepoortstraat is te herkennen, en vertoont slechts aan één zijde van de straat bebouwing. De poort zelf werd als een rood blokje ingekleurd, maar geeft niet langer uit op een weg. Buiten de Koepoort bevindt zich een drassig gebied, de 'Waermoes' geheten.

Afb. 6: Kaart van Ferraris (1777) met aanduiding van de Brusselse poort/Koepoort (geel) (bron: KBR)

1.2.3 De wallen, grachten, muren en poorten van Vilvoorde

Zoals reeds werd vermeld verkreeg Vilvoorde reeds in 1192 stadsrechten van hertog Hendrik I van Brabant. Hij stond de stad toe zich met grachten en wallen te verdedigen. De feitelijke realisatie van deze versterkingen vond plaats in de 14de en 15de eeuw. In het midden van de 14de eeuw werd de stad ook toegestaan op de wallen muren op te trekken, en stadspoorten en torens te bouwen. In de periode 1375-1380 liet *Wenceslas*, hertog van Brabant, ingeschakeld in de verdedigingsgordel een hertogelijke burcht oprichten onder leiding en toezicht van *Adam Gheerijts*. Deze vierkante waterburcht was in eerste instantie bedoeld als strategische controlepost om de machtige steden Brussel en Leuven in bedwang te houden. Reeds vanaf 1408 deed ze ook dienst als staatsgevangenis.

Afb. 7: Gravure met de burcht van Vilvoorde van Le Roy uit 1696.

Gravures uit de 17de en 18de eeuw tonen ons een gesloten waterburcht op rechthoekige plattegrond met een grote binnenplaats, zware ronde hoektorens, een inkomtoeren en een aantal kleinere torens; in de zuidwestelijke hoek van de binnenplaats was een kapel ingericht (Afb. 7). Dezelfde bronnen getuigen van herhaaldelijke verbouwingen en aanpassingen met weinig respect voor het oorspronkelijke uitzicht. In 1774 was het slot zo erg verwaarloosd en vervallen dat het met de grond gelijk werd gemaakt: een overgroot gedeelte van het afbraakmateriaal werd hergebruikt voor de bouw van een modelgevangenis, het zogenaamde tuchthuis of "*Provinciaal Korrektiehuis*". Dit nieuwe tuchthuis werd echter aan de overzijde van de Zenne opgetrokken, om de bereikbaarheid van de stad bij eventuele ontsnappingspogingen te bemoeilijken. Het werd afgewerkt in 1779, en in 1815 herbergde het reeds 1200 à 1300 gevangenen².

In de 16de eeuw waren de bouwwerken aan de muren en poorten compleet. Pater P. Blondiau (1585-1645) liet ons een beschrijving na van de Vilvoordse verdedigingswerken waarin hij melding maakt van vier poorten, een stenen brug over de het kanaal buiten de Vlaamse poort, sterke vesten met 25 torens of wachthuisjes, en een stad die uit 25 straten bestaat³.

Het precieze tracé van de vroegere omwalling is heden ten dagen niet meer af te lezen uit het stadsweefsel. Een goede beschrijving wordt echter gegeven door E. Claessens en L. Biesemans in hun publicatie 'Vilvoorde Anno 1815' uit 1990. In de omgeving van de Koepoort naderde de omwalling de poort uit oostelijke richting via de huidige Rivierstraat naar de Benoit-Hanssenslaan, via de Parkstraat, naar het punt waar de Koepoortstraat en de Schaarbeeklei samen komen. Van daar steekt de wal over in de Trawoolstraat, om zich verder bij de locatie van de burcht aan te sluiten⁴.

² E. Claessens en L. Biesemans (1990) p. 43

³ VERHEYDEN A.L.E. (1997) p. 45-46

⁴ E. Claessens en L. Biesemans (1990) p. 20

De toegang tot de stad werd mogelijk gemaakt door middel van vier versterkte poorten in de omwalling. De Mechelse poort in het noorden, de Leuvense poort ten oosten hiervan, de Brussels poort, ook Koepoort geheten in het zuiden van de stad, en de Vlaamse poort aan de brug over de Zenne in het westen. De poorten werden monumentaal uitgevoerd, en bestonden allen uit twee verdiepen (Afb. 10). Ze werden in de regel bediend door een portier die de sleutels van de poort in bezit had, en ofwel een deel van de poort bewoonde, ofwel in de nabije omgeving resideerde, en waren voorzien van een of meerdere leden van de burgerwacht⁵.

1.2.4 De Koepoort en de Koepoortstraat

Afb. 8: Schets door landmeter G. Couvreur uit 1709-1716 (Bron: OE)

Afb. 9: De volledige weergave van de stad Vilvoorde, met wallen, poorten, wegen, belangrijke bouwwerken en waterlopen (Bron: OE).

⁵ VERHEYDEN A.L.E. (1997) p. 46

Afb. 10: Algemeen zicht op de stad Vilvoorde in 1720 door M. Goffaux (bron: ESB 2003, p. 409)

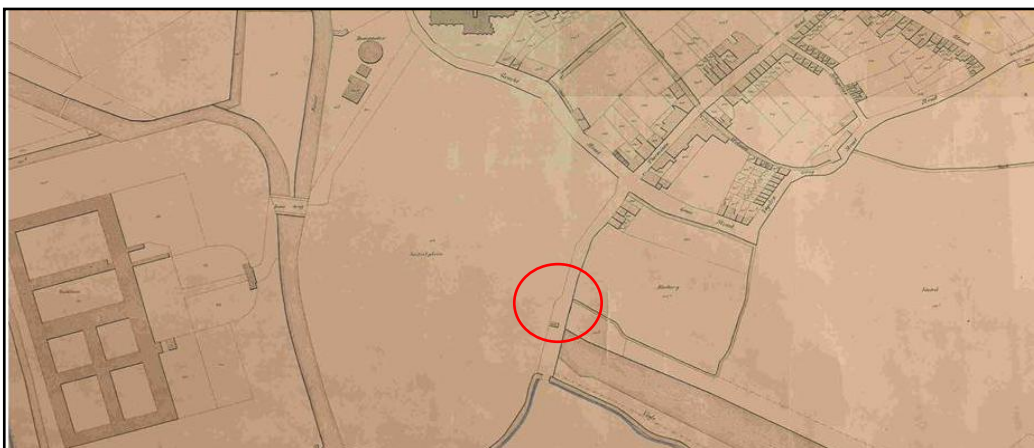
De Brusselse poort, ook Koepoort geheten naar het sculptuur van een koe op het puntdak onder de windvaan, is de enige van de vier Vilvoordse stadspoorten die niet op een belangrijke verkeersas werd geplaatst. Ze bevond zich daarentegen op de weg die door de inwoners van Vilvoorde gebruikt werd om het vee vanuit de stad naar de weiden te brengen. De weides die in de laaggelegen en drassige gebieden ten zuiden van de stad gelegen waren, werden doorsneden door een enkele veldweg, de *Baen naar Brussel* geheten. De weidegronden Machelsbroek, Nieuwe Beemden en Vilvoords Broek waren links en rechts van deze weg gelegen.

Op een schets door landmeter G. Couvreur uit 1709-1716 is zowel de dicht bij de koepoort gelegen burcht als het op dat moment belangrijke wegennet goed te zien (Afb. 8 en 9). De Koepoort lijkt een driedelige structuur te hebben gehad, waarbij het middendeel de

poortdoorgang bevatte, en in tegenstelling tot de beide aanpalende delen in twee verdiepingen was uitgevoerd. De poortdelen links en rechts van de doorgang waren van een gewoon zadeldak voorzien, terwijl de doorgang zelf met een spits puntdak was afgewerkt. Bovenop de spits prijkte een windvaan met een rund.

2.2.5 Afbraak van de muren en poorten

Tot in de 17de eeuw werden de Vilvoordse stadspoorten bij schade of verval door de stedelijke overheid hersteld. De kosten hiervoor liepen in het begin van de 18de eeuw mede door veranderde defensiepolitiek erg hoog op. De poorten waren namelijk militair gezien van weinig nut meer om de stad te beschermen, waardoor de kosten voor herstelling en onderhoud buiten verhouding hoog geworden waren. In 1781 werd door de Vilvoordse stedelijke overheid beslist om de poorten te laten ontmantelen. Pas in 1791 waren de poorten effectief ontmanteld, en werden er slagbomen in de plaats gebracht⁶.

Afb. 11: Detail uit de Popp-kaart (1865) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (bron:KBR).

⁶ Stadsarchief Vilvoorde, nr. 9a

De wallen vielen reeds voor de poorten, die wegens de mogelijkheid om tof te heffen in stand werden gehouden, ten prooi aan afbraak. In 1767 en in 1769 moest de stedelijke overheid twee maal ingrijpen om stedelingen tot de orde te roepen die zand afkomstig van de wallen verhandelden. In 1785 wordt de verkoop van het zand tenslotte per gemeentelijk reglement geregeld⁷.

Op de plaats van de weggegraven wallen en gedempte grachten werden omstreeks 1890 brede lanen aangelegd (Afb. 11). Zo liggen in Vilvoorde de Rooseveltlaan, het Slachthuisplein, de Hanssenslaan en het Hanssenspark op het tracé van de voormalige omwalling van de stad. Vandaag is nergens in de stad nog een restant van deze Middeleeuwse uiting van vrijheid en identiteit van de stad te bemerken. Na het verwijderen van de wallen en muren werd de vrijgekomen ruimte aan hoge snelheid ingenomen door nieuwe gebouwen (als het station) en wijken.

2. Het archeologisch onderzoek: prospectie met ingreep in de bodem en archeologische opgraving

2.1 Doelstelling

Het doel van prospectie met ingreep in de bodem is het opstellen van een rapport dat een ruimtelijke en inhoudelijke analyse maakt van mogelijk aanwezige archeologische resten op het onderzoeksterrein. Daarbij moeten minimaal de volgende vragen beantwoord worden:

- *zijn er sporen aanwezig?*
- *zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
- *hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?*
- *Wat is de precieze locatie en bewaringstoestand van de Brusselse poort en andere elementen van de middeleeuwse stadsomwalling?*

Op basis van deze bevindingen en in combinatie met de door de bouwheer opgemaakte bouwplannen, kan het terrein al dan niet archeologie-vrij worden verklaard, de inrichting van het terrein eventueel worden bijgestuurd of kan een onderbouwde selectie van de bedreigde en te onderzoeken zones worden opgemaakt.

Conform de *Bijzondere Voorwaarden* en de afspraken gemaakt op de startvergadering van 7-02-2013 bestond deze prospectie uit de evaluatie van het gebied door middel van het aanleggen van twee proefsleuven, een in de lengte van de Koepoortstraat, en een haaks op deze richting.

Op basis van de resultaten tijdens deze bureaustudie en proefsleuvenonderzoek werd beslist de werken ter hoogte van de mogelijke aanwezige Middeleeuwse Koepoort archeologisch op te volgen. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- *Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?*
- *Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?*
- *Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?*
- *Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Vilvoorde?*

⁷ VERHEYDEN A. L. E (1997) Onze stad Vilvoorde, p. 87

2.2 Verloop

Voorafgaandelijk aan het onderzoek werd op naam van *Elke Wesemael* een vergunning voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed* aangevraagd. Deze vergunning werd op 4 oktober 2012 afgeleverd onder het dossiernummer 2012/403. Een vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2012/403bis(2) en stond tevens op naam van *Elke Wesemael*.⁸

Op 7 februari 2013 werd door de opdrachtnemer conform de '*Bijzondere voorwaarden*' een startvergadering belegd met *Mevr. Patrouille (Onroerend Erfgoed)*, de hoofdaannemer *firma L. Janssens NV* en de opdrachtgever *Stad Vilvoorde*.

Het onderzoek, in opdracht van *Stad Vilvoorde*, stond onder leiding van projectverantwoordelijke *Elke Wesemael* en werd op 18-03-2013 en 26-03-2013 uitgevoerd door *Joris Steegmans* en *Elke Wesemael*. Machinebedrijf *Vlaeminck & Zn* stond in voor de graafwerken en *ARON bvba* voor de digitale opmeting van de sporen en de aangelegde werkputten.

Ook voor de hier op volgende archeologische opgraving werd op naam van *Elke Wesemael* een vergunning bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed* aangevraagd. Deze vergunning werd op 6 mei 2013 afgeleverd onder het dossiernummer 2013/180. Een vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2013/180(2) en stond tevens op naam van *Elke Wesemael*.⁹ De archeologische opvolging van de rioleringswerken ter hoogte van de mogelijke restanten van de Koepoort vond plaats op 04-06-2013.

2.3 Methodiek

Het plangebied bestond volledig uit openbaar domein, nl. uit een deel van de Koepoortstraat en het driehoekige parkje ter hoogte van de westelijke ingang van het Hanssenspark. Tijdens de startvergadering werd beslist om de werkzone door middel van twee haaks georiënteerde proefsleuven te onderzoeken. Van het oorspronkelijke plan om een proefsleuf aan te leggen in de Koepoortstraat zelf werd afgestapt wegens de aanwezigheid van talrijke nutsleidingen, waaronder een rioleringstunnel die zich centraal onder de weg bevindt. Deze tunnel is een uit baksteen

gemetste riool uit het einde van de 19de eeuw. De beide proefsleuven werden ingeplant in de zone van het terrein die vermoedelijk het minst aangetast is door graafwerken in functie van wegeniswerken of nutsleidingen, nl. het driehoekige parkje voor de ingang van het Hanssenspark. De langste sleuf (22,5 m) werd parallel aan de Koepoortstraat aangelegd. De dwarssleuf (13,20 m) haaks hierop.¹⁰

Tijdens het aanleggen van de proefsleuven werden in de Koepoortstraat de voetpaden opgebroken voor de aanleg van leidingsleuven. De sleuven, aan beide zijden van de straat, werden nagelopen en op de aanwezigheid van archeologische resten gecontroleerd.

Om een zicht te verkrijgen op de bodemopbouw van het terrein werd in elke proefsleuf een volledig lengteprofiel, en een

Afb. 12: S2 (rood) in het noordwestelijke uiteinde van sleuf 2

⁸ Bijlage 9

⁹ Bijlage 9

¹⁰ Bijlage 6

kort dwarsprofiel opgeschoond, gefotografeerd en ingetekend op 1:20.¹¹ Teneinde een goed inzicht te verkrijgen in de bodemopbouw rondom de aangetroffen lagen in de sleuf, werden drie bijkomende profielen (profiel 2, 3 en profiel 5) opgeschoond, gefotografeerd en ingetekend (Afb. 12).¹² Na de aanleg van de proefsleuven werden de contouren van de sleuven, de profielputten, de sporen en de maaiveldhoogtes digitaal ingemeten. Om te peilen naar de diepte van de op de bodem van de sleuven zichtbare antropogene lagen werd op twee plaatsen handmatig geboord tot aan het grondwaterpeil.

De aanwezige sporen werden genummerd, manueel opgeschoond, gefotografeerd, beschreven en ingemeten. Zes van deze sporen werden gecoupeerd waarbij de coupes manueel werden ingetekend, gefotografeerd en beschreven.¹³ Bij de uitwerking van het onderzoek werd een databank opgesteld met een sporenlijst, een fotolijst en een vondstenlijst.¹⁴ De veldtekeningen en de dagrapporten zijn eveneens gedigitaliseerd.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Bodemopbouw

Afb.13: Zuidprofiel van sleuf 1, met sterk dalende lagen.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekenmerkt door een ON-Bodem, woongebied (*grijs op de bodemkaart, afb. 3*). Vilvoorde is gelegen op een overgangszone van zandleem en leembodem.

Op de plaats waar de beide sleuven werden aangelegd, werd na het bestuderen van het historisch kaartmateriaal de opgevulde stadsgracht verwacht. De oudste bron die vertelt over de afbraak van de wallen dateert al uit 1761. Ze geeft echter geen informatie over het dempen van de grachten. Mogelijk is zowel het egaliseren van de wallen als het dempen van de grachten een langdurig proces geweest wat niet overal in de stad op hetzelfde moment en met dezelfde grondigheid heeft plaats gevonden. De bodem in de twee proefsleuven bestond volledig uit gestapelde pakketten antropogene bodem, vervuild met baksteen, natuursteen, aardewerk en botmateriaal.

¹¹ Bijlage 7

¹² Bijlage 8

¹³ Bijlage 8

¹⁴ Zie Bijlagen 3, 4 en 5

3.2 Gaafheid van het terrein

Gezien op de locatie van de beide proefsleuven de gevulde stadsgracht werd verwacht, werd uit gegaan van vullagen en pakketten gestorte grond. Ook in relatie tot de mogelijke resten van de Middeleeuwse Koepoort werd uit gegaan van een sloophorizont, en mogelijk uitbraaksporen onder het toenmalige maaiveld. De kans dat onverstoorte moederbodem zou worden aangetroffen werd als eerder gering ingeschat. Deze beide veronderstellingen werden bevestigd op het terrein. In de sleuven werden zowel in de profielen als in het bodemvlak enkel gestapelde pakketten en lagen aangetroffen. In de nutsleidingensleuven in de Koepoortstraat werden in de wanden puinlagen en ophogingslagen aangetroffen. Op één locatie werd in de beide sleuven de resten van een Middeleeuws fundament aangetroffen, met net er boven een sloophorizont (*Infra*).

3.3 De archeologische sporen en vondsten

In totaal zijn er tijdens het onderzoek 11 sporen aangetroffen. Deze sporen kunnen op basis van de kleur en samenstelling van hun vulling allen als een laag of pakket geduid worden. Gezien we ons op de plaats bevinden waar de gevulde stadsgracht werd verwacht, kunnen deze vermoedelijk aan de grachtvulling worden toegeschreven.

Net onder het maaiveld bevonden zicht twee relatief dunnen horizontale lagen (S11 en S9) die ontstaan zijn bij egalisatiewerken, parkaanleg en het aanleggen van nutsleidingensleuven in de 20ste en 21ste eeuw. Ze bevatten dan ook erg recente vervuiling met plastic, betonfragmenten en steenkool. De grote hoeveelheid steenkool verklaart ook de erg donkere, bijna zwarte tint van deze lagen (vooral S9).

Onder deze twee horizontale lagen bevond zich zowel in sleuf 1 als in sleuf 2 voornamelijk één dik en golvend bodempakket, S1 (*Afb. 13*). Deze donker bruin gekleurde laag bevatte lenzen met geel zand of zavel, en lenzen met bijna enkel dakpanfragmenten. In S1 werd in beide sleuven eenzelfde bijmenging met grote hoeveelheden glas, industrieel wit porselein, botmateriaal, mortelfragmenten en steenkool vastgesteld. Het glas en het industrieel porselein zijn te dateren tussen 1850 en heden.

S1 is een golvende laag die op sommige plaatsen in de bodem van de sleuven doorliep. Bij het boren naar de onderzijde van deze laag kon worden vastgesteld dat het pakket nog zeker tot aan het grondwaterpeil doorliep (-1,20 m t.o.v. bodemvlak sleuf). De laag is op sommige plaatsen dus minstens 2,40 m dik, en mogelijk dikker.

Op enkele plaatsen was de golvende laag S1 echter maar een 50-tal cm dik, en was een onderliggend leemkleurig pakket zichtbaar (S5). Deze bevatte geen steenkool, maar houtskool (weinig), baksteenfragmenten, natuursteenfragmenten (witte zandsteen), en mortel, allen vergelijkbaar met de baksteen, mortel en natuursteen die werden vastgesteld in de funderingsresten verderop in de Koepoortstraat (*infra*). Is er puin van de sloop van dit gebouw (en/of tijdgenoten) in de gracht gedumpt om deze op te vullen?

S5 bevatte eveneens leisteenfragmenten (groene lei) en schaarse aardewerkfragmenten. Hierbij zat een fragment roodbakkerend geglaazuurd aardewerk, een fragment witbakkerend (groen) geglaazuurd aardewerk afkomstig van een vergiet, en enkele fragmenten faïence. Het geheel aan vondsten uit dit pakket is iets vroeger te dateren als de vondsten uit S1. Het aardewerk is ruwweg tussen 1750 en 1900 te dateren.

In sleuf twee bevond zich onder S1 niet S5, zoals in sleuf 1, maar S2-3, een opvallend rood gekleurde laag. S2 bestond uit oranje-rood verbrande leem waar zich baksteenfragmenten, zeer veel slakken, stukjes glas (groen), botfragmenten en fragmenten van smeltkroesjes in bevonden als bijmenging. Het glas, met slakken en smeltkroesjes kwam als losse lenzen voor in S2. Een lens was veel groter, en bevond zich ook voor een deel in het profiel. Deze kreeg het afzonderlijke spoornummer S3 mee.

In het zuidprofiel van S1 was te zien dat de lagen die in het naastgelegen lengteprofiel te herkennen waren in zuidwestelijke richting sterk daalden. De lagen zijn in doorsnede ongeveer onder een hoek van 45° gelegen. Ook dit kan te maken hebben met het vullen van de stadsgracht. Vermoedelijk heeft men de vulgrond van op de randen van de gracht steeds verder naar beneden laten glijden.

Afb.14-18: V.l.n.r:

1. Zicht op het muurfundament dat in de westzijde van de straat de sleuf dwarsste.

2. Detail van het muurwerk uit bleke kalkzandsteen, gele kalkmortel, en (onderaan) baksteen.

3. Bovenzicht op het muurfragment.

4. Rest van een muurfundament aan de oostzijde van de straat, in de lengterichting van de sleuf gelegen.

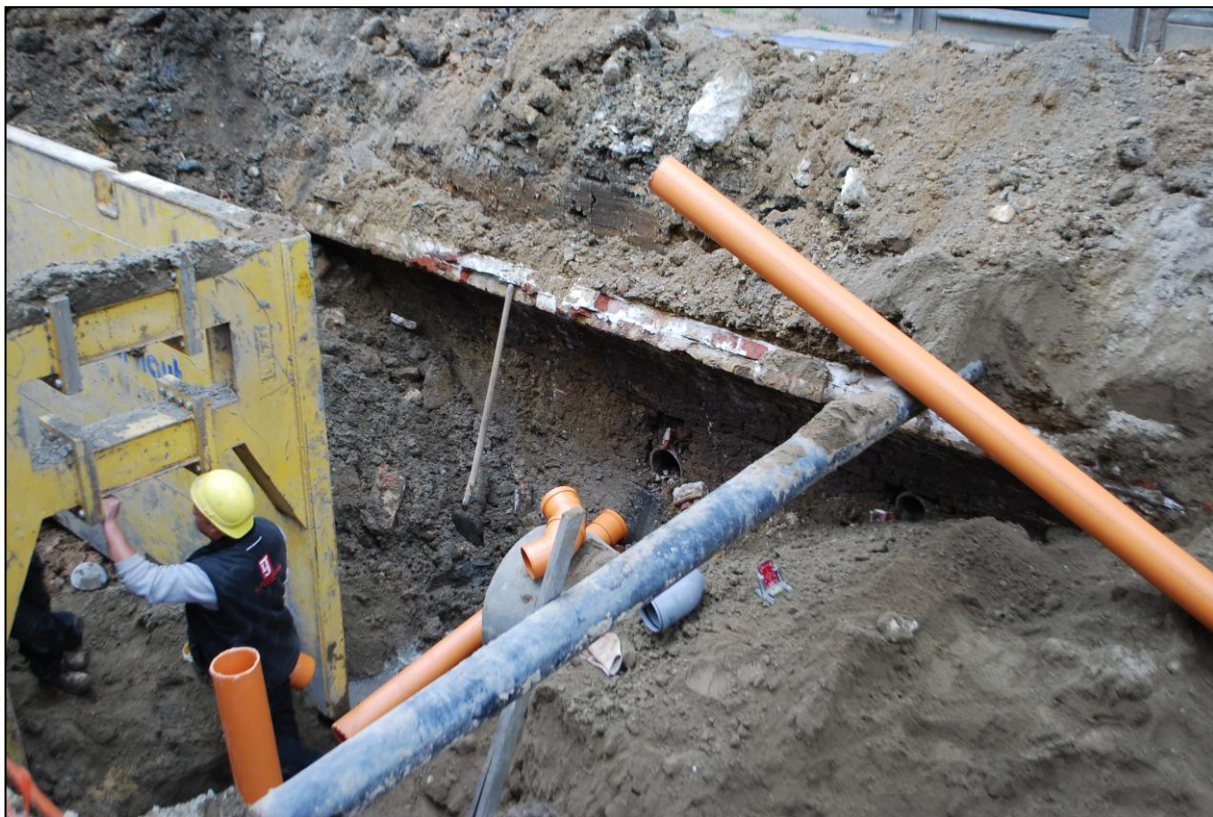
5. Het volledige muurfragment aan de oostzijde van de straat (voor huisnummer 42).

In de Koepoortstraat werden aansluitend aan het graven van de proefsleuven de graafwerken van de aannemer opgevolgd die aan beide zijden van de straat ca. 1,20 m diepe greppels voor de aanleg van nieuwe nutsleidingen had gegraven. Ter hoogte van het huisnummer 41-43 werden aan beide zijden van de straat resten van fundamenten aangetroffen. Deze bestonden aan de westzijde van de straat uit een ca. 50 cm hoog restant van een natuurstenen muurfundament (Afb. 14-16). In de bodem van de sleuf was te zien dat op een dieper niveau ook baksteen in de muur gebruikt werd. Het fundament had een dikte van ca. 50 cm, en was opgebouwd uit bleke kalkzandsteen en een geel-witte kalkmortel. Aan de oostzijde van de straat was in de sleuf eveneens muurwerk te zien (Afb. 17 en 18). Het ging om dezelfde muurfundamenten, gelijk in samenstelling, formaten en opbouw, maar het fragment aan deze zijde was in de lengterichting van de sleuf gelegen. Vermoedelijk was het bij eerdere werken ook al geraakt door graafmachines, gezien meer dan de helft van de muurdikte reeds verdwenen was.

Op basis van deze vaststellingen is niet zwart op wit aan te tonen dat het om de resten van de voormalige Koepoort gaat, maar dit lijkt ons toch zeer waarschijnlijk.

- De bouwwijze is conform de 15de-16de eeuwse bouwtechniek
- De materialen zijn conform de 15de-16de eeuwse bouwtechniek
- De locatie is precies daar waar we uit de cartografische studie de Koepoort zouden verwachten
- De poorten waren volgens de historische bronnen monumentaal uitgevoerd, en ook op de afbeeldingen kunnen we uitgaan van een opbouw in natuursteen.

Tijdens de archeologische opgraving werd de aanleg van de hoofdriolering in het midden van de straat opgevolgd. Hierbij werd de volledige breedte van de straat uitgegraven tot op een diepte van ca. 3 m onder het straatniveau. Tijdens deze opvolging kon vastgesteld worden dat de bodem in deze zone door de aanleg van de 19de eeuwse riolering volledig verstoord was. De begeleiding leverde dan ook geen bijkomende sporen op (Afb. 19 & 20). Vermoedelijk zijn enkel onder de voetpaden de resten van oorspronkelijk aanwezige structuren bewaard gebleven.

Afb. 19: Aanleg hoofdriolering ter hoogte van huisnummer 41-43. Op de achtergrond is de voormalige riooltunnel zichtbaar in het profiel van de werksleuf.

Afb. 20: Aanleg hoofdriolering ter hoogte van huisnummer 41-43.

4. Conclusie

4.1 Bureaustudie en archeologische prospectie

In maart 2013 werd door het archeologisch projectbureau *ARON bvba* een prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd aan de Koepoortstraat te Vilvoorde. Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van *Aannemingsbedrijf L. Janssens NV*. Tijdens het onderzoek werd getracht om op volgende onderzoeksvragen een antwoord te geven:

Zijn er sporen aanwezig?

Ja, hoewel het zicht op de sporen erg beperkt was in verhouding tot hun formaat, lijkt het er op dat zowel de stadsgracht als de Koepoort werden aangesneden.

Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

Antropogeen.

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De muurresten die werden bloot gelegd zijn al meermaals geraakt door graafmachines.

Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Ja, hoewel het zicht op de sporen erg beperkt was in verhouding tot hun formaat, lijkt het er op dat zowel de stadsgracht als de Koepoort werden aangesneden.

Wat is de precieze locatie en bewaringstoestand van de Brusselse poort en andere elementen van de middeleeuwse stadsomwalling?

Op basis van de beide sleuven voor de westelijke ingang van het Hanssenspark, en de vaststellingen in de sleuven voor nutsleidingen voor de huisnummers 41-43 in de Koepoortstraat, is niet zwart op wit aan te tonen dat het om de resten van de voormalige Koepoort gaat, maar dit lijkt ons wel zeer waarschijnlijk.

De bewaringstoestand van de muurresten die te zien waren in de sleuven voor nutsleidingen is eerder slecht te noemen. Ze werden reeds meermaals met graafmachines geraakt.

Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

Gezien het onderzoek ter hoogte van de vermoedelijke locatie van de voormalige Koepoort en van de gracht ook effectief muurresten en vullingspakketten heeft opgeleverd, is deze hele zone ook bij toekomstige werken interessant om archeologisch te documenteren.

Bovenstaande aanbevelingen dienen ter advisering van het bevoegd gezag, zijnde het *Agentschap Onroerend Erfgoed, afdeling Vlaams Brabant*.

Agentschap Onroerend Erfgoed, Afdeling Vlaams Brabant

T.a.v. *Els Patrouille*

Dirk Boutsgebouw

Diestsepoort 6 bus 94

3000 Leuven

Tel: 016 665 926

els.patrouille@rwo.vlaanderen.be

Op basis van deze aanbevelingen werd beslist een archeologische opgraving in de vorm van een begeleiding van de wegeniswerken ter hoogte van de Koepoortstraat 41-43 uit te voeren.

4.2 Archeologische opgraving

Deze archeologische begeleiding van de wegeniswerken t.h.v. vermoedelijke locatie van de Koepoort (de huisnummers 41-43) diende op de volgende onderzoeksvragen een antwoord te geven:

Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?

Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?

Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Vilvoorde?

Aangezien tijdens deze archeologische begeleiding geen resten van de Koepoort, noch van andere archeologische sporen of structuren werden aangetroffen, kunnen deze vragen niet beantwoord worden.

Bijlagen

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Sporenlijst

Bijlage 4: Fotolijst

Bijlage 5: Vondstenlijst

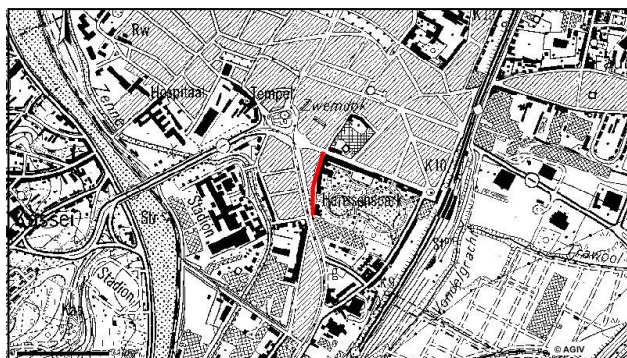
Bijlage 6: Overzichtsplan

Bijlage 7: Sleufprofiel

Bijlage 8: Coupes

Bijlage 9: Vergunningen

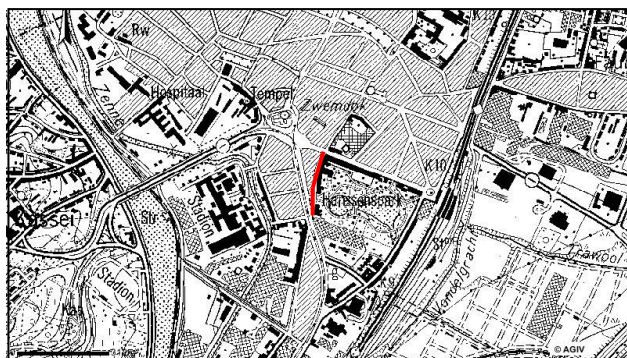
Projectcode:	VI-13-KO
Vindplaatsnaam	Vilvoorde, Koepoortstraat
Opdrachtgever:	L. Janssens NV
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	ARON bvba
Vergunninghouder:	Elke Wesemael
Dossiernummer vergunning:	2012/403
Begin vergunning:	7 maart 2013
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Prospectie met ingreep in de bodem
Begindatum onderzoek:	18 maart 2013
Einddatum onderzoek:	26 maart 2013
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Vilvoorde
Deelgemeente:	/
Adres:	Vilvoorde, Koepoortstraat
Kadastrale gegevens:	Afdeling 2, sectie D, Openbaar domein (Koepoortstraat)
Coördinaten:	X: 154070 Y: 179350
Totale oppervlakte:	1150 m ²
Te onderzoeken:	120 m ²
Onderzochte oppervlakte:	120 m ²
Bodem:	ON
Archeologisch depot:	Stad Vilvoorde, Stadsarchief Grote Markt 1800 Vilvoorde

Afb. 1 : Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij Vilvoorde, Koepoortstraat (Brusselse Poort)
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	<p>Op het terrein zal de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel, aanleg van de bovenbouw met betonstraatstenen en de aanleg van een pleintje gerealiseerd worden.</p> <p>Het projectgebied is ca. 1150 m² groot. Het betreft hier enkel de rioleringswerken, heraanleg van de straat en aanleg van een pleintje ter hoogte van het Hanssenspark.</p> <p>Op deze plaats bevond zich een deel van de middeleeuwse stadsomwalling met een van de toegangspoorten tot de stad ("Brusselse poort").</p>
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	<ul style="list-style-type: none"> - zijn er sporen aanwezig? - zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? - hoe is de bewaringstoestand van de sporen? - maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? - behoren de sporen tot één of meerdere periodes? - welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek? - Wat is de precieze locatie en bewaringstoestand van de Brusselse poort en andere elementen van de middeleeuwse stadsomwalling?
Geplande werkzaamheden:	Aanleg riolering, straat, plein
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Projectcode:	VI-13-KO
Vindplaatsnaam	Vilvoorde, Koepoortstraat
Opdrachtgever:	L. Janssens NV
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	ARON bvba
Vergunninghouder:	Elke Wesemael
Dossiernummer vergunning:	2013/180
Begin vergunning:	6 mei 2013
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Archeologische opgraving
Begindatum onderzoek:	04 juni 2013
Einddatum onderzoek:	04 juni 2013
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Vilvoorde
Deelgemeente:	/
Adres:	Vilvoorde, Koepoortstraat
Kadastrale gegevens:	Afdeling 2, sectie D, Openbaar domein (Koepoortstraat)
Coördinaten:	X: 154070 Y: 179350
Totale oppervlakte:	Opvolging riolering
Te onderzoeken:	Opvolging riolering
Onderzochte oppervlakte:	/
Bodem:	ON
Archeologisch depot:	Stad Vilvoorde, Stadsarchief Grote Markt 1800 Vilvoorde

Afb. 1 : Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij Vilvoorde, Koepoortstraat (Brusselse Poort)
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	<p>Op het terrein zal de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel, aanleg van de bovenbouw met betonstraatstenen en de aanleg van een pleintje gerealiseerd worden.</p> <p>Het projectgebied is ca. 1150 m² groot. Het betreft hier enkel de rioleringswerken, heraanleg van de straat en aanleg van een pleintje ter hoogte van het Hanssenspark.</p> <p>Op deze plaats bevond zich een deel van de middeleeuwse stadsomwalling met een van de toegangspoorten tot de stad ("Brusselse poort").</p>
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten? - Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten? - Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur? - Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Vilvoorde?
Geplande werkzaamheden:	Aanleg riolering, straat, plein
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
Ijzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	MET
Mortel	MOR
Organisch	ORG
Pleisterwerk	PLW
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAASL
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL2
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Waaslands (ROM)	WGR
Waaslands rood (ROM)	WRD
Witbakkend (MIDP)	WIT

Spoor	Laag	WP	Vlak	Coupe	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
01	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Donker gekleurd pakket met zeer veel steenkoolgruis, panfragmenten, baksteenfragmenten, glas en industrieel porselein	Langwerpig	Boring: minstens tot 220 cm vanaf het loopvlak	DO BR + ZW	zv Sk, Ba, Ho, Hk, Ks, Mo, Lei, Dp, Sl, Bot, AW (industrieel wit)	/	1800	1950	Boven S5, S2, S3, S6, S7, S8	Geboord tot het grondwater werd bereikt, pakket zit mogelijk nog dieper
02	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Rood gekleurd sterk verbrand pakket, met vuurvaste baksteen (geel), zeer veel slakken, en fragmenten van smeltkroesjes	Langwerpig	/	RO + OR + LE	Ba (industrieel), Sl, Mo, Vb, AW (industrieel)	/	1800	1950	Onder S1	/
03	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Rood gekleurd sterk verbrand pakket, met vuurvaste baksteen (geel), zeer veel slakken, en fragmenten van smeltkroesjes, zone donkerder met meer slakken	Langwerpig	/	DO ROBR + OR + LE	Ba (industrieel), Sl, Mo, Vb, AW (industrieel)	/	1800	1950	Onder S1	/
04	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Lenzen in S1 met zand en zavel, losse structuur	Langwerpig	/	GE	Za, Mo, AW (industrieel wit)	/	1800	1950	In S1	/
05	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Leemkleurig pakket met veel natuursteen (zandsteen), mortel en fragmenten baksteen (groot formaat 12x4,5x20)	Langwerpig	Boring: minstens tot 220 cm vanaf het loopvlak	LE	Le, Ba, Zs, Bot, Hk, Lei, Mo, AW (roodbakend GL en industrieel wit)	/	IN	1950	Onder S1	Geboord tot het grondwater werd bereikt, pakket zit mogelijk nog dieper
06	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Lens met bouwpuin en veel dakpannen in S1	Langwerpig	/	RO + DO BR	Dp	/	1800	1950	In S1	/
07	0	1	1	Ja	Laag	Leemkleurig pakket met veel natuursteen (zandsteen), mortel en fragmenten baksteen, meer gevlekt als S5	Langwerpig	/	LE	Le, Ba, Zs, Bot, Hk, Lei, Mo, AW (roodbakend GL en industrieel wit)	/	1800	1950	Onder S1	/
08	0	1	1	Ja	Laag	Leemkleurig pakket met veel natuursteen (zandsteen), mortel en fragmenten baksteen, donkerder (meer Hk) als S5	Langwerpig	/	DO BR LE	Le, Ba, Zs, Bot, zv Hk, Lei, Mo, AW (roodbakend GL en industrieel wit)	/	1800	1950	Onder S8	/
09	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Gecompecteerd horizontaal gemengd pakket, vulling van een nutsleidingsleuf	Langwerpig	/	ZW + DO BR	idem S 1	/	IN	Heden	Op S 1	/
10	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Leemkleurig pakket met veel natuursteen (zandsteen), mortel en fragmenten baksteen (groot formaat 12x4,5x20), zone met zeer veel Ns (zandsteen)	Langwerpig	/	LE	Le, Ba, zv Zs, Bot, Hk, Lei, Mo, AW (roodbakend GL en industrieel wit)	/	IN	1950	Onder S1	/
11	0	1 & 2	1	Ja	Laag	Gecompecteerd horizontaal gemengd pakket, vulling van een nutsleidingsleuf	Langwerpig	/	DO BR + DO GR	idem S 1	/	IN	Heden	Op S 1	/
12	0	3	1	Nee	Muur	Muur(fundament) dwars op de richting van de sleuf voor nutsleidingen aan de noordzijde van de Koepoortstraat, ter hoogte van huisnummer 42. Muur uit natuursteen, kalkmortel en sporen van baksteen	Langwerpig	Dikte muur 55 cm	GE Ns	Zs + Ka Mo + Ba	N-Z	IN	IN	/	Kon maar over een lengte van 45 cm (breedte nutsleidingsleuf) worden gedocumenteerd

DSC-nummer	Soort opname	Sleuf	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit
0034	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	ZO
0035	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	ZO
0036	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	ZW
0037	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	W
0038	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	N
0039	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	ZW
0040	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	Z
0041	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf hoofdriolering	Z
0505	Werkfoto	/	/	Toestand terrein vóór start werken	Z
0506	Werkfoto	/	/	Toestand terrein vóór start werken	ZW
0507	Werkfoto	/	/	Toestand terrein vóór start werken	W
0508	Werkfoto	/	/	Toestand terrein vóór start werken	NW
0509	Werkfoto	/	/	Toestand terrein vóór start werken	N
0510	Werkfoto	1	/	Aanleg sleuf	ZO
0511	Werkfoto	1	/	TV-kabel	ZW
0512	Werkfoto	1	/	Aanleg sleuf	ZO
0513	Werkfoto	1	/	Aanleg sleuf	Z
0514	Werkfoto	1	/	Aanleg sleuf	Z
0515	Profiel	1	/	Profiel 1	N
0517	Profiel	1	/	Profiel 1	N
0518	Profiel	1	/	Profiel 1	N
0519	Profiel	1	/	Profiel 1	N
0521	Profiel	1	/	Profiel 2	Z
0522	Profiel	1	/	Profiel 2	Z
0523	Profiel	1	/	Profiel 2	Z
0525	Profiel	1	/	Profiel 3	Z
0526	Profiel	1	/	Profiel 3	Z
0527	Profiel	1	/	Z-profiel Profiel 1	N
0528	Profiel	1	/	Z-profiel Profiel 1	N
0529	Profiel	1	/	Profiel 2	Z
0530	Profiel	1	/	Profiel 3	Z
0531	Profiel	2	/	Profiel 4	W
0532	Profiel	2	/	Profiel 4	W
0533	Profiel	2	/	Profiel 4	W
0534	Profiel	2	/	Profiel 5	O
0535	Profiel	2	/	Profiel 5	O
0536	Profiel	2	/	Profiel 5	O
0537	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 1	W
0538	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 1	W
0539	Profiel	1	/	O-profiel SL 1	ZW
0540	Profiel	1	/	O-profiel SL 1	ZW
0541	Profiel	1	/	O-profiel SL 1	ZW
0542	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 2	W
0543	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 3	W
0544	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 4	W
0545	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 5	W
0546	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 6	W
0547	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 7	W
0548	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 8	W
0549	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 9	W
0550	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 10	W
0551	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 11	W
0552	Profiel	1	/	O-profiel SL 1 deel 12	W
0553	Werkfoto	1	/	O-profiel SL 1	NW
0554	Werkfoto	1	/	O-profiel SL 1	ZW
0555	Werkfoto	1	/	O-profiel SL 1	NW

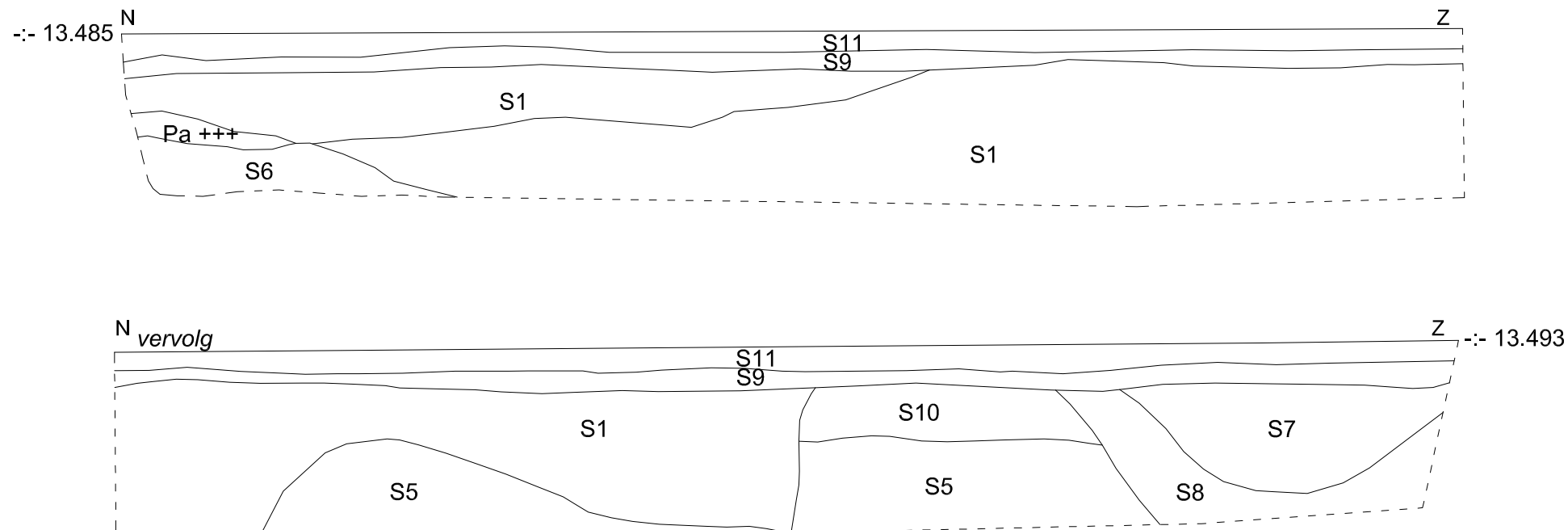
DSC-nummer	Soort opname	Sleuf	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit
0556	Werkfoto	1	/	O-profiel SL 1	ZW
0557	Overzicht	1	1,5	/	Z
0558	Overzicht	1	1,5	/	Z
0559	Overzicht	1	1,5	/	Z
0560	Overzicht	1	1,5	/	N
0561	Overzicht	1	1,5	/	N
0562	Overzicht	1	1,5	/	N
0563	Profiel	2	/	N-profiel SL 2	ZO
0564	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 1	Z
0565	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 1	Z
0566	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 2	Z
0567	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 3	Z
0568	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 4	Z
0569	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 5	Z
0570	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 6	Z
0571	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 7	Z
0572	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 8	Z
0573	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 9	Z
0574	Profiel	2	/	N-profiel SL 2 deel 10	Z
0575	Overzicht	2	2	/	O
0576	Overzicht	2	2	/	O
0577	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf 1 riolering	Z
0578	Werkfoto	/	/	Aanleg sleuf 1 riolering	Z
0579	Werkfoto	/	/	Toestand terrein	N
0580	Werkfoto	/	/	Toestand terrein	N
0581	Werkfoto	1	/	Zetten van boring	Z
0582	Werkfoto	1	/	Zetten van boring	Z
0583	Werkfoto	1	/	Water in boorpunt	/
0584	Werkfoto	1	/	Water in boorpunt	/
0585	Detail	1	1	Boorstaal 1	/
0586	Detail	1	5	Boorstaal 2	/
0587	Detail	1	5	Boorstaal 2	/
0588	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0589	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0590	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0591	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0592	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0593	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0594	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0595	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0596	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 1	N
0693	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	W
0694	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	W
0695	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	Z
0696	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	Z
0697	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	Z
0698	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	N
0699	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	N
0700	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	N
0701	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	ZW
0702	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	Z
0703	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	N
0704	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	N
0705	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	NW
0706	Detail	/	/	Muurfragment in nutsleidingensleuf 2	NW

Vondstnr	Volgnr	Sleuf	Vlak	Spoor	Mat	Soort	Aantal	Begin	Einde	Opmerkingen
1	1 1	1	1	AW	STG	5	1300	NT	Minstens 3 recipiënten	
1	2 1	1	1	GL	/	4	1850	Heden	/	
1	3 1	1	1	AW	IND WIT	24	1850	Heden	/	
1	4 1	1	1	AW	Kleipijp	2	1850	Heden	/	
1	5 1	1	1	TC	Tegel	1	1850	Heden	/	
1	6 1	1	1	PL	Kam	1	1850	Heden	/	
2	1 1	1	5	AW	ROOD + GL	5	MIDL	NT	/	
2	2 1	1	5	AW	GRIJS	1	/	/	/	
2	3 1	1	5	AW	WIT	4	1750	1900	/	
2	4 1	1	5	ORG	Bot	3	/	/	/	
2	5 1	1	5	AW	Kleipijp	1	1750	1900	/	
2	6 1	1	5	ST	Lei	1	1750	1900	/	
2	6 1	1	5	TC	Ba	1	1750	1900	/	
2	7 1	1	5	ST	NaST	1	1750	1900	/	
3	1 2	1	2	MET	Slak	15	1750	1900	/	
3	2 2	1	2	TC	Ba	3	1750	1900	Vuurvast, 1 met stempel	
3	3 2	1	2	GL	/	3	1750	1900	/	
3	4 2	1	2	AW	ROOD	1	1750	1900	/	
3	5 2	1	2	AW	IND WIT	1	1750	1900	/	
3	6 2	1	2	ORG	Bot	1	1750	1900	/	

	VI-13-KO	Onderwerp	Datum		Legende			
		Overzichtsplan	Maart 2013			Spoorcontouren		
	Vilvoorde - Koepoortstraat	Schaal 1 : 250			S11.1	Spoomummer		
					--: 40.508	Absolute hoogte (in m TAW)		

SLEUF 1

VI-13-KO
Vilvoorde
Koepoortstraat

Detailplan:
Sleufprofielen

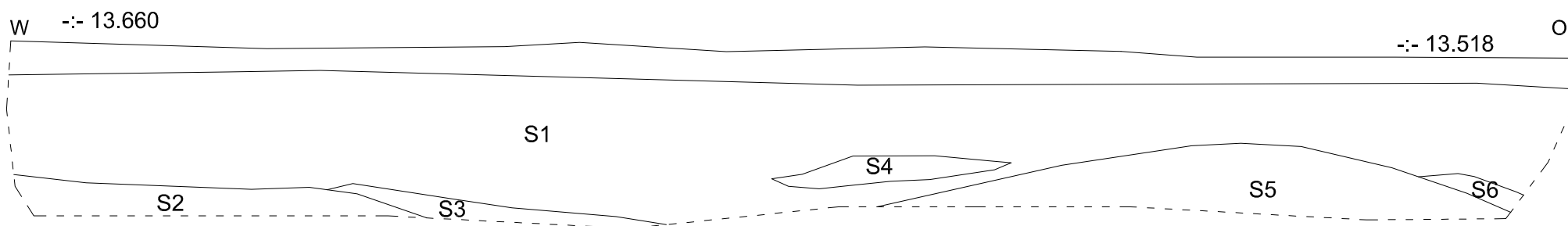
18-03-2013

2,5 m

S5 Spoornummer
W Windrichting
-13.484 Hoogte TAW

SLEUF 2

VI-13-KO
Vilvoorde
Koepoortstraat

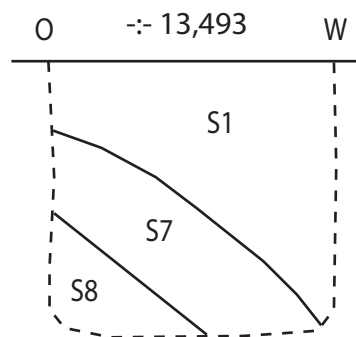
Detailplan:
Sleufprofielen

18-03-2013

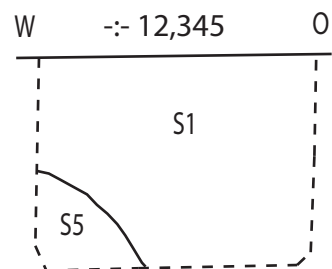
2,5 m

S5	Spoornummer
W	Windrichting
-:- 33,84	Hoogte TAW

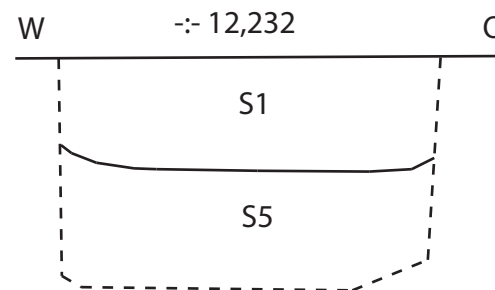
Sleuf 1

Profiel 1

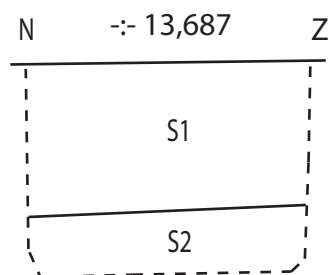

Profiel 2

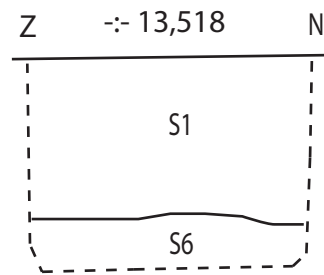

Profiel 3

Sleuf 2

Profiel 4

Profiel 5

VI-13-KO
Vilvoorde
Koepoortstraat

Detailplan: Coupes

2 m

18-03-2013

In de sleuven werd nergens de moederbodem bereikt

S1 Spoornummer

W Windrichting

-:- Absolute hoogte TAW

AANGETEKEND

ARON BVBA
T.a.v.: Petra DRIESEN
T.a.v.: Joris STEEGMANS
T.a.v.: Anne SCHOUPS
Diesterstraat 44 bus 201
3800 SINT-TRUIDEN

uw bericht van
19 februari 2013

uw kenmerk

ons kenmerk
2013/079

bijlagen
1

vragen naar / e-mail
werner.wouters@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 39

datum
07 MAART 2013

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem te VILVOORDE, Koepoortstraat (dossiernummer 2013/079)**

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 20 februari 2013.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed, vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen wenst in te winnen.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente **VILVOORDE** met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie D, openbaar domein**. Het aangevraagde onderzoek betreft een archeologische prospectie met ingreep in de bodem en zal uitgevoerd worden tussen **11 MAART 2013** en **HET EINDE DER WERKEN**.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006 en 18 november 2011, staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

In artikel 6 § 2 staat: *Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het uitgevoerd hebben van minstens 5 prospecties in stratigrafische contexten.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door de aanleg van een gescheiden rioleeringsstelsel.

Gezien het voorgestelde personeelsplan **waarbij minstens twee archeologen permanent worden ingezet**, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische prospectie met ingreep in de bodem uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via een ARON-rapport tegen 30 juni 2013 voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

BESLUIT

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt verleend aan **Joris STEEGMANS** van **11 MAART 2013** tot **HET EINDE DER WERKEN** op het terrein gelegen in de gemeente **VILVOORDE**, deelgemeente **VILVOORDE** met adres Koeportstraat, kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie D, openbaar domein**,

mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 1 april 2011 en 10 juni 2011, en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de prospectievergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen hebben de bijzondere voorwaarden voorrang. Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet. Zij vormen bijkomende vereisten.

Indien de vergunninghouder door omstandigheden genooddaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan Onroerend Erfgoed en aan de

AANGETEKEND

ARON BVBA
T.a.v.: Petra DRIESEN
T.a.v.: Joris STEEGMANS
T.a.v.: Anne SCHOUPS
Diesterstraat 44 bus 201
3800 SINT-TRUIDEN

uw bericht van
19 februari 2013

uw kenmerk

ons kenmerk
2013/079(2)

bijlagen

vragen naar / e-mail

werner.wouters@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer

+32 2 553 16 39

datum

07 MAART 2013

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector te VILVOORDE, Koepoortstraat (dossiernummer 2013/079(2))**

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 20 februari 2013.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente **VILVOORDE** met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie D, openbaar domein**. Het aangevraagde onderzoek betreft het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen en zal uitgevoerd worden tussen **11 MAART 2013** en **HET EINDE DER WERKEN**.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006, staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking*

van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen. Hetzelfde artikel stelt verder: Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van 1 april 2011 en 23 juni 2006, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische prospectie met ingreep in de bodem, waarvoor een vergunning verleend werd aan **Joris STEEGMANS** met nummer **2013/079**.

Uit de opgave van de aard van de detector White's Prizm III SL blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BESLUIT

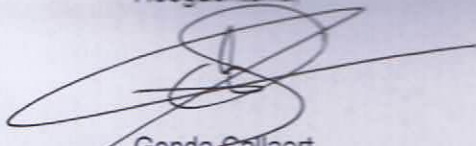
Een **vergunning** voor het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen wordt verleend aan **Joris STEEGMANS** van **11 MAART 2013** tot **HET EINDE DER WERKEN** op het terrein gelegen in de gemeente **VILVOORDE**, deelgemeente **VILVOORDE** met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie D, openbaar domein**.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Werner Wouters via de hoger vermelde contactgegevens.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda Callaert
Afdelingshoofd Beheer

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Mevr. Petra DRIESEN
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2013/180

bijlagen
1

vragen naar / e-mail

steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

datum

06 MEI 2013

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving te Vilvoorde, Koepoortstraat (2013/180)**

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 15 april 2013.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed, vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen wenst in te winnen.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente Vilvoorde met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als afdeling 2, sectie D, openbaar domein (Koepoortstraat). Het aangevraagde onderzoek betreft een archeologische opgraving en zal uitgevoerd worden van 06 mei 2013 tot het einde der werken.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006 en 18 november 2011, staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

In artikel 6 § 2 staat: *Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake stadscontexten.

De archeologische opgraving is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel, aanleg van een bovenbouw met betonstraatstenen en de aanleg van een pleintje.

Gezien het voorgestelde personeelsplan, waarbij 2 archeologen permanent worden ingezet, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische opgraving uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via *ARON RAPPORT* tegen 30 dagen na beëindiging van het veldwerk voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

BESLUIT

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische opgraving wordt verleend aan **WESEMAEL Elke** van **06 mei 2013 tot het einde der werken** op het terrein gelegen in de gemeente Vilvoorde, deelgemeente Vilvoorde met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als afdeling 2, sectie D, openbaar domein (Koepoortstraat),

mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 1 april 2011 en 10 juni 2011, en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de opgravingsvergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen hebben de bijzondere voorwaarden voorrang. Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet. Zij vormen bijkomende vereisten.

Indien de vergunninghouder door omstandigheden genooddaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan Onroerend Erfgoed en aan de opdrachtgever. Beslissingen hieromtrent worden schriftelijk bevestigd en verantwoord in het rapport.

Contactpersoon Onroerend Erfgoed: Els Patrouille, 016/665 925 – 0499/593 250, els.patrouille@rwo.vlaanderen.be of Marc Brion, marc.brion@rwo.vlaanderen.be.

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Mevr. Petra DRIESEN
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
----------------	------------	-------------	----------

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer datum
+32 2 553 16 26

06 MEI 2013

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector te Vilvoorde, Koepoortstraat (2013/180(2))**

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 15 april 2013.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente Vilvoorde met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als afdeling 2, sectie D, openbaar domein (Koepoortstraat). Het aangevraagde onderzoek betreft het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen en zal uitgevoerd worden van 06 mei 2013 tot het einde der werken.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006, staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van 1 april 2011 en 23 juni 2006, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager door zelfstudie de nodige kennis inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft opgedaan / beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische opgraving, waarvoor een vergunning verleend werd aan **WESEMAEL Elke** met nummer **2013/180**.

Uit de opgave van de aard van de detector (*White's PRIZM III SL*) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BESLUIT

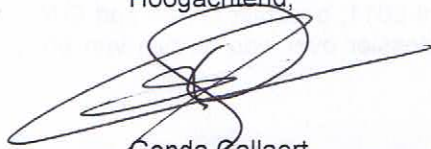
Een **vergunning** voor het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen wordt verleend aan **WESEMAEL Elke** van **06 mei 2013 tot het einde der werken** op het terrein gelegen in de gemeente Vilvoorde, deelgemeente Vilvoorde met adres Koepoortstraat, kadastraal gekend als afdeling 2, sectie D, openbaar domein (Koepoortstraat).

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Steven Mortier, via steven.mortier@rwo.vlaanderen.be of +32 2 553 16 26.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda Callaert
Afdelingshoofd Beheer

